

De bij als indicator van het kasklimaat

Tekst Christ Smeekens, foto's Richard de Bruijn

Bestuiving in kassen

Voor een goede uitgroei van aardbeien is bestuiving onmisbaar. Vooral in kassen waar de wind geen rol van betekenis speelt bij de bestuiving is de inzet van bestuivende insecten noodzakelijk. Veel telers gebruiken zowel bijen als hommels voor de bestuiving van aardbeien in kassen. Hommels worden vooral gebruikt omdat ze goedkoop zijn, bij donker weer actiever zijn dan bijen en voldoende in aantal zijn aan het begin van de bloei om de eerste bloemen goed te kunnen bestuiven. Telers zien onder alle omstandigheden graag veel bloembezoek.

Hommels

Bij donker weer verlopen de assimilatie en daardoor ook de bloei en vruchtzetting langzamer. Dit hele proces is sterk afhankelijk van het zonlicht. Als de hommels de aardbeibloemen bij donker weer bevliegen dan zijn de bloemen maar amper open. Dat gaat niet altijd zachtzinnig; desnoods bijten ze de helmknoppen open om bij het stuifmeel te komen. Hommels bezitten ook sterkere kaken dan bijen. Als ze de bloemen van aardbeien vaak op deze

wijze bevliegen worden de stampers op de bloembodem zodanig beschadigd dat er kromme vruchten uit groeien. Telers moeten er op toezien dat er bij een beperkt aantal bloemen niet te veel hommels in de kas worden geplaatst.

Efficiënt

Direct als de zonkracht toeneemt, kan het stuifmeel in de bloemen gemakkelijk loskomen. Voor aardbeibloemen is dit het optimale bestuivingsmoment. Dat is voor honingbijen het sein om aan het verzamelen te gaan. Naast stuifmeel verzamelen de bijen ook de nectar van de aardbeienbloemen. De hoeveelheid nectar in de bloem is sterk afhankelijk van de hoeveelheid water die de teler geeft. Hiervoor is bij elke plant een druppelaar geïnstalleerd. Het klimaat in de kas is computergestuurd en kan tot in detail worden ingesteld. Hierdoor kan de teler de groeiomstandigheden helemaal sturen waardoor de plant optimaal kan renderen. Als bij volop bloei en licht de bijen niet actief zijn is dat een signaal voor de teler dat het kasklimaat niet helemaal optimaal is. Vaak is dan aanpassing nodig in relatieve luchtvoch-

tigheid of moet er wat meer water worden gegeven. Uit onderzoek van de Ambrosiushoeve bleek dat een extra watergift het bloembezoek van bijen sterk verhoogt. Op deze wijze is de activiteit van de bijen voor de teler een extra controle voor het verkrijgen van een goede bestuiving en maximale opbrengst.

Voldoende bijen

De teler moet erop kunnen vertrouwen dat de imker voor goede bijenvolken zorgt. Indien nodig moet de bijenhouder zijn bijenvolken snel controleren en vervangen. Door de optimale bloeiomstandigheden in de moderne kassen zijn voor een goed bloembezoek niet veel bijenvolken nodig: 2 à 3 sterke bijenvolken per ha zijn voldoende. Bij de moderne hoge kassen kan met minder bijenvolken worden volstaan dan in lage kassen. Een goede, herkenbare plaats voor de bijenkasten is aan het looppad. Het aanbrenge van markeringen bij de bijenkasten zorgt ervoor dat de bijen zich beter kunnen oriënteren in de kassen. Daardoor gaan er minder bijen verloren: een voordeel voor teler en imker. ●

